

Datum 2019-10-09
Dnr 2019-158

Handläggare
Catrin Hulmarker

Mottagare
Kommunstyrelsen

Svar på motion om att införa förbud mot tiggeri i kommunens lokala ordningsföreskrifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

Egon Kornell (Sd) med flera har mot bakgrund av vad som anförs i motionen yrkat att Hjo kommun i de lokala ordningsföreskrifterna inför ett förbud mot aktivt och passivt tiggeri på kommunal mark inom ett angivet område i centrala Hjo

Motionen behandlar ett ämne som i grund inte är en kommunal fråga utan något som berör hela landet. I avvaktan på önskvärd nationell lagstiftning har ett antal kommuner försökt reglera penninginsamling genom kommunala ordningsföreskrifter. Några kommuner har valt att förbjuda passiv pengainsamling medan andra valt att kräva tillstånd för att få bedriva insamlingen. Det stora flertalet kommuner har i vart fall ännu inte valt att reglera frågan.

Rättsliga förutsättningar

Enligt ordningslagen har en kommun möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på en offentlig plats. Möjligheten begränsas av att föreskrifterna inte får lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. I förarbetena till ordningslagen framhålls att det är angeläget att kommunen noga prövar om föreskrifterna behövs och därför avhåller sig från att besluta om föreskrifter som är onödiga.

Högsta förvaltningsdomstolen har gjort klart att ett förbud mot passiv penninginsamling (tiggeri) kan föras in i ordningsföreskrift på platser där det enligt kommunens mening har uppstått eller kan uppstå ordningsproblem. Det gäller då bland annat att området har ett förhållandevis snävt avgränsat geografiskt område.

Motionärerna vill även förbjuda aktivt tigger. Det krävs då att kommunen i ordningsföreskrifterna definierar vad som avses med aktiv penninginsamling.

Bedömning

Det är tveksamt om det är lämpligt att i en kommunal ordningsföreskrift försöka avge en distinktion mellan aktivt tiggeri i förhållande till vad som kan anses vara legitim penninginsamling av

exempelvis ideella föreningar eller organisationer med humanitärt syfte. Domen från Högsta förvaltningsdomstolen har endast bäring på passiv penninginsamling.

Det geografiska område – Hjo centrum inklusive hamnområdet och stadsparken - som motionen föreslår tiggeriförbud ska råda inom torde överstiga vad som kan anses vara ett förhållandevis snävt avgränsat område. Det finns därför anledning att på denna grund avslå motionen.

För att förbud ska införas krävs vidare att det uppstått eller kan komma att uppstå ordningsproblem till följd av den passiva penninginsamlingen. Det ankommer i första hand på polismyndigheten att upprätthålla ordningen på allmän plats. Utifrån vad som framkommit är det endast ett fåtal individer som inom det aktuella området ägnat sig åt tiggeri i olika perioder. Att polisen uppfattat tiggandet som ett ordningsproblem som behöver förbjudas är inget som nått fram till kommunen. Det finns heller ingenting som tyder på att allmänheten i någon större omfattning uppfattar tiggandet som något som skapar reell otrygghet och bör förbjudas.

Återstår i så fall att bedöma om det finns anledning att anta att tiggeriet framgent kommer att bli en ordningsstörning som därför bör regleras i förväg. Undersökningar visar att antalet tiggare i Sverige inte har ökat de senaste åren. Flera undersökningar pekar istället på att antalet snarare har minskat. Även i det geografiska område som anges i motionen har antalet sannolikt minskat snarare än ökat. Det finns heller inget i nuläget som pekar på en förestående ökning av antalet utövare av passiv penninginsamling. Det finns även undersökningar som visar att medborgarnas attityd till tiggeri ändrats genom att färre skänker till de som tigger. Detta bör innebära att drivkrafterna till att tigga minskar. Utifrån att kommunen ska avhålla sig från att besluta om regler i ordningsföreskrifterna som är onödiga bör således motionen även på denna grund avslås.

Beslutsunderlag

Motion 2019-05-03 från Egon Kornell (Sd) m fl.

Catrin Hulmarker
Kommunstyrelsens ordförande